

Den næste sag på dagsordenen var:

9) Første behandling af lovforslag nr. L 57: Forslag til lov om ændring af lov om dagpenge ved sygdom eller fødsel. (Ændring af forsikringsordningen for private arbejdsgivere og forsikringsordningen for selvstændige, ændring af beskæftigelseskravet over for arbejdsgivere samt udvidelse af den fleksible barselorlov).

Af socialministeren (Karen Jespersen).
(Fremsat 27/10 99).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Anne-Marie Meldgaard (S):

Som bekendt lægger finanslovforslaget for år 2000 op til en række besparelser fordelt på forskellige ressortområder.

På socialministerens område har regeringen valgt i dette lovforslag at foreslå besparelser på tilsammen 262 mio. kr. fordelt på flere områder. Bla. har regeringen valgt på lige fod med, hvad private forsikringselskaber gør, at varsle en præmieforhøjelse for de forsikringsordninger, som mindre, private arbejdsgivere og selvstændige kan tegne til dækning af sygedagpenge.

I sin enkelthed går forslaget ud på, at statens tilskud til betalingen af disse forsikringsordninger reduceres med ca. 104 mio. kr. for ca. 40.000 mindre, private virksomheder og med ca. 40 mio. kr. for små 100.000 selvstændige.

Disse tal sætter sådan set omfanget af erhvervslivets økonomiske belastning lidt i relief og viser i den sammenhæng, at det er meget små beløb, der er tale om for de enkelte virksomheder og selvstændige.

Jeg vil også godt give udtryk for, at vi er tilfredse med, at forslaget tilgodeser de arbejdsgivere, der har indgået en § 28-aftale med de ansatte.

Ligeledes er vi tilfredse med, at der ikke ændres i de nuværende regler vedrørende fleksjob og jobtræning. Socialdemokratiet ville ikke kunne støtte et forslag, der ville kunne påvirke arbejdsgivernes adfærd i forhold til beskæftigelse af svage grupper og ledige.

For at nå op på de skønnede 262 mio. kr. i besparelser, som forslaget indeholder, foreslås det også, at beskæftigelseskravet hos den aktuelle arbejdsgiver nedsættes fra 13 uger og 120 timers beskæftigelse til 8 uger og 74 timers be-

skæftigelse. Det vil jo medføre, at en ny gruppe af arbejdsgivere selv vil skulle dække de første 2 ugers sygefravær, og det skønnes at indbringe ca. 108 mio. kr. til statskassen om året.

Til sidst er der så tale om en skønnet indtægt på ca. 10 mio. kr. fra besparelser på barseldagpengene. Modsat de andre forslag er der her tale om en fleksibel barselorlovsordning, som vil tilgodese virksomhedernes og i mange situationer også de ansatte nøglepersoners muligheder for uden at miste retten til barseldagpenge efter de 14 dages pligtlov at kunne arbejde i begrænset omfang mod fradrag i dagpengene i de dage, hvor der arbejdes.

Som før nævnt er det et forslag, som indgår i det samlede finanslovforslag for år 2000, og jeg håber meget, at andre ansvarlige partier også kan se det hensigtsmæssige i den prioritering af besparelserne, som regeringen her har fremlagt.

Socialdemokratiet kan støtte lovforslaget.

Eva Kjer Hansen (V):

Den socialdemokratiske ordfører var inde på, at besparelserne ikke må ramme de svage og de ledige, men vi kan jo få en interessant diskussion om, hvordan man definerer, hvem de svage er, og dér kan det jo mange gange komme på tale, at netop mindre, selvstændige virksomheder i virkeligheden hører til blandt nogle af de mest udsatte og nogle af de hårdest ramte.

Så jeg vil gerne spørge Socialdemokratiets ordfører: Hvis man skal finde besparelser, hvorfor er det så lige netop den gruppe, der skal rammes?

Altså hvad er det for nogle prioriteringer, Socialdemokratiet foretager, når man vælger, at lige netop den her gruppe skal rammes af en ekstra regning på 250 mio. kr.? Det vil jeg gerne have uddybet.

(Kort bemærkning).

Jette Gottlieb (EL):

Nu er det jo karakteristisk for denne her blandede sammen-type lovforslag, at så kommer spørgsmålene i hver sin boldgade. Det, jeg vil spørge den socialdemokratiske ordfører om, er, om man opfatter barselorlov som en ret eller en pligt. Og jeg er meget interesseret i svaret, fordi tonen, der ligger i svaret, vil være afgørende for vores stilling til det her.

Jeg hørte det sådan, at den socialdemokratiske ordfører sagde, at når man ville gøre barselorloven mere fleksibel, så var det af hensyn til virksomhederne, som derved kunne få nogle

arbejdskraftbehov løst på en eller anden måde. Hvis det er tilfældet, så vil jeg meget gerne have det ud i klar tekst.

(Kort bemærkning).

Anne-Marie Meldgaard (S):

Til fru Eva Kjer Hansen kan jeg sige, at det ikke er et spørgsmål om at ramme en bestemt gruppe. Det her handler om at prioritere, hvor vi kan finde nogle besparelser, og valget er så fra Socialdemokratiets side og fra regeringens side faldet på, at de her virksomheder godt kan være med til at tage lidt af den her byrde. Jeg synes netop, at jeg prøvede på at belyse beløbsstørrelserne på en måde, så det stod klart for også fru Eva Kjer Hansen, at det var ganske små beløb, når der var tale om så mange virksomheder. Jeg tror ikke på, det vil belaste ret mange virksomheder.

Til fru Jette Gottlieb vil jeg sige, at det faktisk var sådan for at bløde lidt op i forhold til virksomhederne, at de nu også fik det lidt fleksibelt. Men for mig er det faktisk modsat. Der er det meget mere en kvindepolitisk holdning til det. Vi ved alle sammen, at det ofte er kvinder, der har svært ved at fastholde deres job i de her situationer. De bliver presset, og jeg synes, det er forfærdeligt at opleve, at kvinder siger fra med hensyn til deres barseldagpenge, fordi de er bange for at miste deres job og komme i gang.

Derfor synes jeg, det er et positivt træk, at de her kan gå ind på enkelte områder og arbejde enkelt dage og så fastholde stadig væk at have retten til barseldagpenge.

(Kort bemærkning).

Jette Gottlieb (EL):

Jamen så hørte jeg jo rigtigt. Det her er jo så at åbne en ladeport for den pression, som en virksomhed kan lægge på sine ansatte, når de sidder hjemme på deres barselorlov. Det er derfor, jeg er meget interesseret i, hvad den dybereliggende argumentation for forslaget er, fordi der af afhænger nemlig også, hvordan den præcise udformning bliver, og hvad det er for nogle konsekvenser, der kommer af det. Så det bekymrer mig overordentlig meget, at det, der ikke nævnes, er barnets tarv og moderens tarv, men at det er nogle andre ting.

Jeg går da også meget ind for det meget fri valg med hensyn til en hel masse ting, men jeg synes, man må starte med at sætte barnets tarv

og moderens tarv i højsædet, før man overhovedet begynder at snakke om de andre ting.

(Kort bemærkning).

Tove Videbæk (KRF):

Jeg forstår på fru Anne-Marie Meldgaard, at L 57 er et besparelsesforslag, men jeg vil gå helt ned til barselorloven og kommentere, fordi jeg forstår, at man vil spare 10 mio. kr. på den. Jeg vil gerne stille et opklarende spørgsmål: Vil barselorloven blive forkortet med det antal dage og uger, som kvinden eventuelt arbejder i sin barselorlovperiode? Eller vil disse dage/uger blive lagt til, så barselorloven bliver af den længde, som den faktisk skulle være? Barselorloven var jo tænkt som en beskyttelse over for mor og barn.

(Kort bemærkning).

Anne-Marie Meldgaard (S):

Til det, fru Jette Gottlieb her prøver at lægge mig i munden, tror jeg roligt, jeg kan sige, at det er ikke tilfældet, at det er meningen med forslaget her.

Vi ønsker ikke, at der skal være dårligere vilkår. Der er et par ting, der spiller ind her. Det er, at man får ikke sådan forlænget sin barselorlov, men man har en mulighed for at fastholde sit arbejde. Og der er også det i det, at flere og flere har hjemmearbejde og har mulighed for at tage hjemmearbejde på enkelte dage og så samtidig være sammen med deres børn. Dermed mister de ikke retten til barseldagpenge i perioden.

Samtidig så kan jeg sige, at forslaget her om barselorlov altså ikke er et besparelsesforslag. Det her er et spørgsmål om en mere fleksibel ordning, hvor jeg i høj grad synes, at der bliver taget hensyn til både barnet og barselperioden. Og jeg kan sige, den ikke bliver forlænget af det her.

Eva Kjer Hansen (V):

Det eneste positive ved dette lovforslag – og det er det eneste positive – er, at reglerne om barseldagpenge bliver mere fleksible, således at det bliver nemmere at genoptage arbejdet efter barsel.

Det synes jeg er et vigtigt skridt i den rigtige retning, for dermed tages der jo hensyn til de kvinder, der ønsker at holde kontakten til arbejdspladsen og fortsætte arbejdet i mindre omfang uden at miste dagpengene fuldstændig. Så den del støtter vi gerne i Venstre. Bestemt ikke,

fordi det er nogen besparelse, men fordi kvinder skal have ret til selv at bestemme, om de vil optage arbejdet eller ej.

Og egentlig vil jeg også i den her forbindelse nævne, at vi vil fra Venstres side gerne diskutere de tanker, der er fremkommet i hørings-svarene, om at give mændene adgang til at træde ind i stedet for moderen i barselorloven inden for 14-ugers-perioden. En sådan mulighed ville jo kunne fremme mændenes engagement og skabe yderligere ligestilling, og der har jeg – i modsætning til fru Jette Gottlieb – en tro på, at kvinder godt selv kan finde ud af, hvad det er, de gerne vil, og de kan godt selv tage stilling. Vi behøver ikke være formynderiske og lave nogle meget firkantede regler for, hvad man må, og hvad man ikke må.

Til gengæld må jeg tage stærk afstand til resten af lovforslaget. Det er svært at se nogen som helst begrundelse for de skærper, der ligger i lovforslaget. Ministeren vil sende en ekstra regning til erhvervslivet på over 250 mio. kr. årligt. Det finder vi helt urimeligt. Og ministeren har vel ikke nogen som helst anden begrundelse for lovforslaget end ønsket om at spare penge.

Det skal så gå ud over en i forvejen meget udsat gruppe, nemlig de mindre selvstændige arbejdsgivere, herunder medarbejdende ægtefæller. Derfor er der grund til at spørge ministeren: Hvorfor netop lige disse forslag? Hvorfor lige netop ramme denne gruppe?

Statsministeren havde jo ellers de store ord fremme om erhvervslivet i Folketingets åbningstale. »Erhvervslivet er højstatusområde for regeringen«, sagde statsministeren, men det gælder åbenbart ikke i Socialministeriet, eller var det bare tom snak fra statsministerens side?

Mange af hørings-svarene giver udtryk for bekymring over yderligere administrativt bøv, men specielt interessant er det jo så også at læse hørings-svaret fra Erhvervsministeriet. Jeg går ud fra, at ministeren for længst har fulgt de fremkomne kommentarer op med en vurdering af konsekvenserne for de enkelte brancher, en nærmere vurdering af de administrative konsekvenser og også en vurdering i testpanelet, så vi nøje kan få belyst, hvad konsekvenserne af det her lovforslag egentlig er. Og der tror jeg, at Socialdemokratiets ordfører vil få at se, at det ikke bare er små beløb, og at det ikke bare er ikke særlig mange virksomheder, der bliver ramt af det her.

Jeg ser frem til at få denne her nærmere vurdering, så Folketinget får større klarhed over konsekvenserne af dette lovforslag, men som nævnt vil vi fra Venstres side på ingen måde være med til at sende sådan en regning til erhvervslivet.

(Kort bemærkning).

Anne-Marie Meldgaard (S):

Nu har fru Eva Kjer Hansen jo været medlem af Folketinget i mange år og har også erfaring fra den borgerlige regerings tid med, hvordan man fremlægger finanslovsforslag. Og fru Eva Kjer Hansen kender også vilkårene og ved, at når man får pålagt at finde besparelser på et ressortområde, så prøver man at gøre sit bedste og finde ud af, hvor der så kan prioriteres.

Mit spørgsmål til fru Eva Kjer Hansen er i den sammenhæng: Når nu det ikke kan være på det her område, på hvilke områder foreslår fru Eva Kjer Hansen så, vi skal spare på socialministerens område?

(Kort bemærkning).

Jette Gottlieb (EL):

Jeg tror også, fru Eva Kjer Hansen misforstod mine spørgsmål til den socialdemokratiske ordfører. Det problem, jeg ser, er, at jeg ser i barselorlovsordningerne en beskyttelse af mor og barn. Og det, jeg ser, der kan ske ved at lave om på det, er, at moderen kan blive udsat for et større pres fra sin arbejdsgiver til at prioritere anderledes, end det er optimalt for barnet. Og det pres ligger naturligt i det øjeblik, man ønsker at fastholde sit job efter endt barselorlov, for så kan man meget nemt føle sig presset til at være imødekommende over for den arbejdsgiver, der beder en om lige at møde op og klare det problem, firmaet har.

Så det, jeg er ude på, er at sikre, at prioriteringen ligger i barnets tarv og ikke arbejdsgiverens tarv, mens man er under barselorlov. Og det var sådan set bare det, der var mit ærinde i den sag.

(Kort bemærkning).

Eva Kjer Hansen (V):

Jeg vil gerne spørge fru Anne-Marie Meldgaard, om bemærkningen skal opfattes sådan, at der er lidt bevægelse i Socialdemokratiet, og at man på grund af de udsagn, der måtte komme her i dag, vil være villig til at komme med alternative forslag, som så kan komme til drøftelse. Jeg synes, det ville være nok så interessant

at få en melding om, hvad der måtte være af alternative udspil fra regeringens eller specielt fra Socialdemokratiets side.

Med hensyn til fru Jette Gottlieb: Den bemærkning, jeg havde omkring orloven, var kun for ligesom at lægge op til, om ikke vi er kommet nogle skridt længere med hensyn til ligestillingen. Jeg tror faktisk på, at kvinder i dag er i en situation, hvor de godt selv kan finde ud af, hvordan de skal vælge. Og jeg tror også, at kvinder vil kunne sige nej, hvis de oplever et pres, som de ikke ønsker at lade sig diktere af. Derfor synes jeg, at vi skal være meget åbne over for at se, hvordan vi i højere grad kan pålægge også mændene et ansvar og et engagement på det her område.

(Kort bemærkning).

Anne-Marie Meldgaard (S):

Nu er det jo ikke sådan, at finanslovforhandlingerne skal foregå her fra Folketingets talerstol mellem fru Eva Kjer Hansen og mig. Men jeg kan da godt sige, at det her jo er regeringens forslag, der er ikke nogen åbning i det. Det er et oplæg til forhandling, og det må jo så foregå der, hvor det skal foregå.

Jens Heimburger (KF):

Lovforslag nr. L 57 bygger på fire forskellige dele, og vi må nok sige, at der er tale om et skridt frem og tre tilbage.

Jeg er enig i, at det set i sammenhæng med den samlede finanslov ikke er verdens største summer, vi har med at gøre. Men jeg kan ikke lade være med at blive lidt forundret, når vi, samtidig med at vi diskuterer førtidspension, diskuterer, hvordan vi får virksomhederne til at spille en større rolle på det sociale område, hvordan vi skal få de private til at trække et større læs i løsningen af vore sociale problemer, så samtidig bliver mødt med sådant et lovforslag.

Det kan godt være, at det er de små nøk, at det er nogle meget tynde skiver salami. Men dem, der bliver skåret i, bliver trætte. De bliver trætte af den her slags signaler om, at nu skal de bære lidt mere, nu skal der lige et strå til på læsset.

Der er tale om, at de skal betale en større egenbetaling af deres forsikringsordning. Joh, det kunne vi såmænd nok være tilhængere af; jeg tror, man kan grave konservative taler frem om, at vi går ind for private forsikringsordninger. Der er tale om, at det skal være sådan, at de

skal betale en større del af de udbetalte sygedagpenge på et tidligere tidspunkt, og det kan måske også være meget rimeligt. Og så er der endda nogle undtagelsesbestemmelser for det sidste.

Men hvad fører det med sig? Det fører med sig, at disse socialdemokratiske festtaler og åbningstaler ved alle andre festlige lejligheder er indholdsløse. De er indholdsløse i den forstand, at man ikke har forstået, at det er i de mindre virksomheder, det er i de nye virksomheder, det er blandt iværksætterne, at væksten skabes og er blevet skabt i de sidste 10 år, ikke kun i Danmark og Europa. De store virksomheder bliver større gennem fusioner og opkøb, men de nye arbejdspladser skabes altså i de her små virksomheder.

Nu vil jeg så sige, at de fleste har ikke tid til at være syge, så problemet er måske ikke så alarmerende blandt de nyeste virksomheder, men det bliver det, når de her selvstændige bliver ældre.

Så derfor er det her stik imod det, vi burde arbejde for. Vi burde arbejde for, at flere turde tage springet, og vi burde arbejde for at anerkende, at selvfølgelig skal der også være en beskyttelse af selvstændige, der bliver syge. Mindre selvstændige skal have en ordentlig mulighed for at klare sig igennem sådanne perioder. Og det her går altså i den forkerte retning.

Det ene skridt, der var et skridt fremad – om valgfriheden inden for barsel – er selvfølgelig positivt, men altså: Tre skridt tilbage og et skridt frem er nu et tilbageskridt. Så vi må gå imod forslaget.

Villy Søvnald (SF):

Lovforslaget er en del af ændringsforslagene til finansloven og indeholder tre led. Dels så reduceres de statslige tilskud til forsikringsordninger for mindre private arbejdsgivere og for selvstændige og modsat forhøjes egenbetalingen for at være dagpengeforsikret, dels fremrykkes arbejdsgivernes forpligtelse til at udbetale dagpenge fra i dag efter 13 til fremover efter 8 uger. Og endelig foreslås det så at give mulighed for at genoptage arbejdet under barselorlov, dog ikke de første 2 uger, uden at miste dagpengeretten i den resterende periode. Man kan så at sige forskyde sin barselorlov.

Vi støtter de to første dele af lovforslaget. Og jeg vil sige til de borgerlige ordførere, der var oppe før, at jeg synes, man skal ihukomme, at det her stadig er meget mindre hårdhændet end

under de borgerlige regeringer i 1980'erne, meget mindre. Altså, det her er vand ved siden af, hvad de borgerlige regeringer pålagde arbejdsgiverne af dagpengeforpligtelser i 1980'erne.

Jeg ved ikke, om det kan tjene som en svag formindskelse af byrden at gå rundt med den viden.

Når vi støtter det, er det, fordi SF har en tradition for at være med til at forbedre de offentlige finanser. I modsætning til de politiske partier, der ønsker at køre med som gratister, så har vi faktisk en lang tradition i SF for at være med til at forbedre de offentlige finanser. Det er der andre, der ikke har og som aldrig vil være med, når man står og konkret skal forbedre de offentlige finanser. Vi gør det, fordi vi synes, at økonomien skal hænge sammen.

Men det er klart, at det forudsætter for os, når vi skal stemme om det ved tredjebehandlingen, at vi også får indflydelse på pengenes anvendelse. Vi sad for sjovs skyld og talte op i formiddags. Med det her forslag tror jeg, at vi har forslag i alt for 2,6 mia. kr., som vi er positivt indstillet over for. Og det er klart, at det er helt utænkeligt, at det her til slut kommer til at indgå i en finanslovsammenhæng, hvor SF støtter at kræve pengene op, mens gratisterne mener, at de kan køre med uden at betale en øre. Sådan spiller klaveret ikke, heller ikke i SF.

Og det betyder, at vi har noteret, at regeringen skylder at være med til for det her forslags vedkommende 262 mio. kr. at fordele i forslag i et samarbejde med SF, hvis regeringen vil have det her gennemført. Jeg synes, det er et meget enkelt princip, at dem, der betaler, også skal være med til at bestemme, hvordan musikken skal spille.

Derimod er vi mere betænkelige i SF ved det sidste led. Det, man kan frygte, er, at fleksibiliteten, som i en række tilfælde kan være fornuftig, det medgiver vi, også kan anvendes til, at arbejdsgivere presser forældre til en hel eller delvis genoptagelse af arbejdet. Vi er jo ikke et samfund, hvor alle er lige. Vi er jo ikke et samfund, hvor begge parter så at sige leder og fordele arbejdet. Vi er i en situation med arbejdsløshed, hvor den ene part, arbejdsgiveren, er den stærke part i det her.

Derfor er det helt afgørende for os, at der tæller et børnepolitisk synspunkt, nemlig barnets ret til at have forældrene fuldt ud til stede i den første tid, hvis det ønskes af forældrene. Og derfor vil vi under udvalgsarbejdet være

optaget af, hvordan det kan sikres, at forældre ikke presses ud på arbejdsmarkedet.

Men med de bemærkninger er det klart, at SF vil støtte under forudsætning af, at vi får medindflydelse på pengenes senere anvendelse.

(Kort bemærkning).

Jens Heimbürger (KF):

Det er underholdende at lytte til hr. Villy Søvnald. Det er altså ikke at være særlig opfindsom, hverken nu eller tidligere eller i fremtiden, bare at vælte udgifter over på borgerne, hvad enten de er selvstændige, eller de er ganske almindelige borgere, eller hvad de måtte være. Og det her er totalt og aldeles uopfindsomt. Der er tale om, at de iværksættere, som vi hylder, og som vi mener skal være lokomotiv i det her samfund, nu har fået sat nogle ekstra vogne på, og det synes jeg ikke, man skal bryste sig af. Jeg håber, at opfindsomheden rækker lidt videre fremover.

(Kort bemærkning).

Villy Søvnald (SF):

Jeg er enig med hr. Jens Heimbürger – der siger, at det ikke er særlig opfindsomt – på den måde, at det jo meget minder om det, de borgerlige partier gjorde i 1980'erne på dagpengeområdet. Og på den måde kan man sige, at det er mere inspireret af fortiden end meget opfindsomt. Det vil jeg godt medgive hr. Jens Heimbürger.

Men det er klart, at SF gør det her ud fra et ønske om at være med til at skabe en økonomi, som vi så kan anvende til at skabe forbedringer de steder, hvor vi synes, det er vigtigt at skabe forbedringer. Og i modsætning til gratisterne – og det betegner i denne her sammenhæng mennesker, der vil en hel masse, men aldrig nogen sinde vil være med til at kræve pengene ind – synes vi i SF, der er en dyb, dyb sammenhæng mellem viljen til at ville noget og viljen til at ville finde de penge, der skal anvendes.

(Kort bemærkning).

Jens Heimbürger (KF):

Jeg vil anbefale hr. Villy Søvnald at tage finanslovsforslaget, der kom i 1982 – jeg tror, det var det sidste, Knud Heinesen underskrev, inden regeringen opgav. I det var der et underskud så stort, at hvis man fremregner det til dagens penge, så ville vi segne.

Så vi kan godt tage en længere historisk diskussion om, hvorfor der i 1980'erne – efter at

gratisterne havde taget deres ture, godt støttet af SF, og gratisterne var dengang Socialdemokratiet – virkelig var brug for nogen, der turde tage fat. Og vi erkender også, at der blev lavet en masse indgreb over for erhvervslivet, og alle måtte bære en masse.

Nu taler vi altså om en 7-årig periode med absolut og konstant fremgang, ikke kun på grund af Socialdemokratiets dygtighed, men altså især på grund af internationale konjunkturer, og så skal vi alligevel blive ved med at læsse øgede omkostninger over på de mindre selvstændige, som vi mener skal være lokomotivet. Det er totalt uopfindsomt, og vi er i en helt anden situation, end vi var i i 1982.

(Kort bemærkning).

Villy Søvndal (SF):

Men det var sådan set heller ikke min hensigt at starte en længere historisk diskussion, for der er jo mange ting, der ændrer sig over tiden. Det var bare udtrykket uopfindsomt, som jeg ikke syntes skulle have lov at stå alene. Og man kan godt måske medgive, at store dele af den borgerlige politik i 1980'erne var uopfindsom. Det vil jeg for så vidt ikke være uenig i.

Men altså jeg hørte den diskussion, der også var før, om, hvem der er fattige i det her samfund. Er det virkelig et alment indtryk, at selvstændige, private små arbejdsgivere er nogle af de fattigste, vi har i det her samfund?

Det er ikke mit indtryk. Det er mit indtryk, at en af konsekvenserne af den lange opgangsperiode faktisk er, at vi er ganske mange, der tjener ganske meget, og det her er vel et udtryk for, at flere forskellige skal være med til at bære læsset. Hvis man ikke vil være gratis, så er man nødt til at foreslå, at nogen skal være med til at betale for de forbedringer, der skal foregå, og her er så et konkret forslag, som vi støtter.

(Kort bemærkning).

Jens Heimbürger (KF):

Jeg vil gerne slå fast, at hr. Villy Søvndal og jeg garanteret er meget uenige, når jeg siger, at jeg mener rent faktisk, de selvstændige skal være velhavende, og de skal også beskattes godt.

Inge Refshauge (DF):

Ved det foregående lovforslag var min udmelding sådan lidt ja-nej. Jeg holdt en dør åben. Men det her lovforslag kan Dansk Folkeparti jo altså ikke støtte, bortset fra fleksibiliteten i barselorloven. Den kan vi støtte.

Men ellers vil vi ikke være med til at presse arbejdsgiverne yderligere med økonomiske tiltag. Dækningsprocenterne i forsikringsordningerne kræves forhøjet for mindre private arbejdsgivere og for selvstændige, der er sikret dagpenge. Statstilskuddet skal reduceres i disse forsikringsordninger. Samtidig vil der blive forlangt, at arbejdsgivernes forpligtelser til at udbetale sygedagpenge indtræder tidligere, nemlig efter 8 uger mod i dag 13 uger.

Vi er også i Dansk Folkeparti en lille smule bange for, hvordan det skal gå med det såkaldt rummelige arbejdsmarked, når vi indfører sådan noget.

Det er et lovforslag, der vil give staten en besparelse på 262,8 mio. næste år og fremover en besparelse på 263,7 mio. Vi kan ikke være med her, og vi vil ikke gøre de små erhvervsdrivendes situation værre, end den er i forvejen, og vi vil ikke levere besparelser til en finanslov, vi alligevel ikke er stuerene nok til at deltage i.

Det er typisk, at man endnu en gang vil vælte omkostningerne over på de mindre erhvervsdrivende her i landet, og så undrer man sig samtidig over, at igangsætterkulturen er for lille. Det er da rimelig nemt at forstå.

Dansk Folkeparti kan ikke støtte forslaget.

Yvonne Herløv Andersen (CD):

Selv om det fra Socialdemokratiets ordfører, fru Anne-Marie Meldgaard, blev nævnt, at man ikke skulle føre finanslovforhandlinger her i salen, er det vel stort set det, vi har beskæftiget os med løbende. Der vil jeg da sige med det samme, at jeg tror, CD har været med i de forlig, der har været lavet, og kan også godt bære det ansvar, det er at give og tage.

I det her forslag er der jo spørgsmålet omkring barselorloven, hvor man lukker op for, at man kan indrette sig, så det passer bedre til den enkelte familie. Det har vi ikke nogen problemer med.

En anden positiv ting i det er jo spørgsmålet om § 28-aftalerne, hvor jeg synes, at man kommer med noget meget meget fornuftigt, hvis man gerne vil have, at kronisk syge og invalide kommer på arbejdsmarkedet, uden at det giver for store problemer.

Men når jeg så har sagt det, bliver jeg også nødt til at sige, at en af de ting, man forsøger at gøre i folkeskolen og i gymnasierne, er jo at påvirke unge mennesker, sådan at de vender sig fra den her lønmodtagerkultur og over imod en selvstændighedskultur. Det er det, vi så gerne

vil. Lad de tusind små virksomheder blomstre, har vi sagt, når vi har svunget os op, og derfor kan det være meget vanskeligt at se, hvorfor de så skal have pålagt yderligere byrder.

Så kan man sige: »Men det er jo ikke ret meget«. Men jeg tror, man skal se det i sammenhæng med, hvor besværligt det egentlig er at være selvstændig i Danmark. Her drejer det sig om nogle mindre selvstændige, og vi har slet ikke lyst til at gøre det sværere for dem.

Så er det jo også interessant at kigge på de høringssvar, der har været, og der vil jeg, som det også blev sagt af fru Eva Kjer Hansen, gerne pege på Erhvervsministeriets. Er der nogen, der er gået hårdt ind i debatten omkring administrativt bøv, så er det CD, og det er da bestemt også en meget stor arbejdsbyrde, man lægger på de mennesker i forvejen. Vi har ikke lyst til også lægge flere økonomiske byrder på dem.

Så kan man så spørge, hvor CD så skal gå hen og finde de penge. Det er jeg helt sikker på, vi kan finde ud af sammen med regeringen. Det skal i hvert fald ikke være på det her område.

Dorit Myltoft (RV):

Dette lovforslag er et element i det fremlagte finanslovsforslag. Det er et forslag til besparelse, altså et af de vanskelige forslag. Det plejer at være nemmere at stå med et forslag, som der følger penge med.

Ud fra en rimelighedsbetragtning kan Det Radikale Venstre støtte dette forslag, hvad angår de hævdede dækningsprocenter. Vi støtter også de ændrede bestemmelser om at lette adgangen til at genoptage sit arbejde i barselorlovens første 14 uger efter fødslen. Denne sidste del af lovforslaget vil tilgodese flere mødres ønske om at få bedre muligheder for at bevare tilknytningen til arbejdspladsen.

Jette Gottlieb (EL):

De to dele af lovforslaget har ikke meget med hinanden at gøre, og derfor bliver det selvfølgelig som altid todel.

Den første del af lovforslaget kan vi godt leve med. Det er relativt ukompliceret set med vores øjne. Men derimod ser vi faktisk visse problemer i at gøre barselorloven mere fleksibel i den udformning, som den her har fået, som det også fremgik af den tidligere del af debatten.

I tiåret for FN's børnekonvention er det altså vigtigt at huske, at børn er selvstændige individer med egne rettigheder. De første levemåneder er afgørende for, hvordan barnet efterføl-

gende udvikler sig, og derfor er det afgørende, at barnet i de første levemåneder får de bedst mulige betingelser for et nært og trygt forhold til forældrene.

Vi ved også, at amning f.eks., især i de første 3 måneder, har stor betydning for barnets sundhed og modstandskraft.

Vi en beslutning om mere fleksibel børneorlov føre til, at arbejdsgiverne i højere grad presser ansatte på orlov til at møde op for at klare presserende opgaver i virksomheden? Det kan man selvfølgelig ikke svare ja eller nej til forlovs, men for Enhedslisten er det vigtigt, at retten til orlov er en ret og ikke en pligt, men at retten ikke undergraves.

Det kan også være, at forslaget har positive konsekvenser. Alt for få fædre benytter sig af muligheden for at holde orlov de 2 første uger. Det er muligt, at flere vil benytte sig af tilbudet, hvis de kan få lov til at smutte hen på arbejdet en dag eller to i perioden.

Vi kan muligvis også støtte, at den fleksible barselsorlov udstrækkes til at gælde stort set hele perioden; i øjeblikket gælder det jo kun efter 3 måneder. Men det kræver altså, at der kommer vægtige argumenter for, hvornår og hvorfor det er godt for både mor og barn, hvis mor får lov til at genoptage arbejdet i begrænset omfang, fra barnet er 2 uger.

Vi kan altså først senere, når sådan nogle argumenter er kommet på bordet, melde klart ud, hvordan vi vil forholde os til den del af forslaget.

Tove Videbæk (KRF):

L 57 foreslår, at mindre private arbejdsgivere og selvstændige, der er sikret dagpenge fra tredje fraværsdag, og selvstændige, der er sikret dagpenge fra første fraværsdag, pålægges en ekstra udgift til forsikringsordninger. Det vil koste ca. 1/4 mia. kr. for de små virksomheder.

Kristeligt Folkeparti mener, at det er uhensigtsmæssigt at skære i forsikringsordninger til mindre arbejdsgivere og de selvstændige og deres medarbejdende ægtefæller som foreslået her, især set i lyset af, at ordningen også blev beskåret fra finansåret 1997.

Yderligere kan man frygte, at dette forslag vil reducere arbejdsgivernes villighed til at ansætte folk fra socialt udsatte grupper, idet disse personer oftest vil have en større sygdomsrisiko end andre lønmodtagere, og dermed vil lovforslaget jo egentlig modvirke regeringens egne intentioner om at gøre arbejdsmarkedet mere

rummeligt. Forslaget vil ramme de små og mellemstore virksomheder, som statsministeren ellers roste i sin åbringstale, og som statsministeren mener skal styrkes.

L 57 foreslår også at lette adgangen til at genoptage arbejdet under barselorloven. Det foreslås, at moderen kan genoptage arbejdet i mindre omfang uden at miste retten til dagpenge.

Det er Kristeligt Folkeparti meget betænkelig ved. Vi kan frygte, at der vil være tilfælde, hvor moderen vil føle sig presset til at udføre forskellige arbejdsopgaver, og hensynet til barnet vil for os tælle allermest her. I det mindste i disse første uger af barnets liv bør barnet have forældrene fuldt og helt, og jeg undrer mig faktisk over Venstres udmelding på det her punkt.

Bestemmelsen om barselorloven blev jo netop indført ud fra et ønske om især at beskytte moderen fra et pres fra sin arbejdsplads om at genoptage arbejdet kort tid efter fødslen, så jeg må sige fra Kristeligt Folkeparti, at vi er generelt meget skeptiske over for det her forslag.

Tom Behnke (FRI):

Jeg lyttede med stor interesse til fru Tove Videbæks tale, og jeg kan lige så godt sige det, som det er. Første halvdel af fru Tove Videbæks tale er jeg så enig i, at der er ingen grund til, at jeg står og gentager det, men vil blot henvise til, hvad fru Tove Videbæk sagde. Vi er i Frihed 2000 hundrede procent enige.

Hvad angår den anden halvdel, der handler om at lette adgangen til at genoptage arbejdet i barselorlovens første 14 uger efter fødslen, er vi knap så enige med Kristeligt Folkeparti. Vi kan godt dele en bekymring, ja, men trods alt er der tale om her, at der bliver mulighed for en større fleksibilitet i de få tilfælde, hvor det vil kunne komme på tale, og det har vi i Frihed 2000 ikke noget imod.

Vi tror på, at den danske befolkning, herunder også mødrene, der har barselorlov, er så velinformerede og står så stærkt, at det pres, der eventuelt kan være fra en arbejdsgiver, vil være minimalt, og at det i hvert fald vil have minimal betydning for deres beslutning om eventuelt at vende tilbage på et tidligere tidspunkt end de 14 uger.

Men samlet set er det Frihed 2000's opfattelse, at det her forslag kan vi ikke være med til. Vi vil ikke være med til, at man på det her område går ind og generer erhvervslivet så groft, som man gør, suger endnu flere penge ud, og at

man end ikke går ind og peger på nogle kompenserende skattelettelser.

Jeg kan så også undre mig over, at forslaget her er et led i de politiske forhandlinger om finansloven for år 2000. Jeg vidste ikke, at finanslovsforhandlinger var blevet henlagt til Folketingssalen, men det er da interessant, og jeg synes da, det er en linje, som regeringen bør følge op på alle andre områder. Vi er mange, der ellers ikke er med til finanslovsforhandlingerne, som synes, det her er en rigtig god måde at gøre det på. Så lad os få debatten for åbent tæppe, hvor befolkningen kan følge med i, hvad det er, der foregår under finanslovsforhandlingerne. Så er der ikke noget, der bliver stukket under stolen, og så vil alle kunne se, hvis der bliver indgået nogle aftaler, og det er altid spændende at kunne se de aftaler. De plejer jo at være hemmelige, men på denne måde ser det ud til, at socialministeren har taget det første skridt i retning af absolut åbenhed om finanslovsforhandlingerne. Det hilser vi velkommen.

Socialministeren (Karen Jespersen):

Ja, så må jeg sige til hr. Tom Behnke, at så ville det være rart, hvis åbenheden blev belønnet med lidt støtte til de forslag, der blev lagt frem.

Men jeg vil da sige tak til de partier, der var positive. Fru Eva Kjer Hansen spurgte om – nu skal jeg passe på ikke at lyde teatralisk: Hvorfor er det netop denne gruppe, der skal rammes?

Man kan sige, at udgangspunktet er, at der faktisk er nogle overordentlig favorable forsikringsordninger – det har jeg også sagt til hr. Jens Heimbürger – for små selvstændige erhvervsdrivende, der både ønsker at forsikre sig selv, og for de små selvstændige, der har en lønsum, der ligger under 5 mio. kr., hvor man jo her har nogle forsikringsordninger, hvor staten går ind og betaler en ganske stor del af de udgifter, der er ved forsikringsordningerne.

Normalt er en forsikringsordning sådan, at man over præmien betaler de udgifter, der skal dækkes, plus administrationsomkostninger, og her betaler staten faktisk et ganske betragteligt beløb. Det er det tilskud til en bestemt befolkningsgruppes forsikringsordninger, vi nu går ind og reducerer, og det synes jeg er overordentligt socialt forsvarligt på alle leder og kanter, også når man tager den vækst, der har været i samfundet, og den generelle forbedring af indtægtsmulighederne, der er både for lønmodtagere og også for selvstændige, i betragtning.

Når hr. Jens Heimbürger spørger, hvad det næste bliver – jeg skal også her passe på ikke at lyde for teatralisk – sådan lidt klichéagtigt, det kan man jo spørge om i alle sammenhænge, men jeg hørte det også sådan nærmest som, at hr. Jens Heimbürger egentlig havde lidt svært ved at gå imod det her forslag, men at det var jo altså beslutningen, og det gjorde han så.

Når det drejer sig om mennesker med nedsat erhvervsevne, er der jo en bestemmelse, der siger, at hvis man ansætter arbejdskraft, hvor der er lagt op til, at man vil have flere sygedage end normalt, fordi man har en permanent sygdom, der er skyld i et højere sygefravær, så bliver disse friholdt, når man regner forsikringspræmien ud efter de nye regler her, sådan at der altså ikke dér kommer en øget belastning. Det er de samme udgifter som i dag, altså reducerede udgifter.

Så jeg håber selvfølgelig på, at det kan ende med, at forslaget får tilslutning, for de penge, vi her sparer, har vi brug for på mange andre områder. Der er jo mange gode ideer til, hvor vi kan bruge flere penge, men for at dette kan lade sig gøre, hvis ikke vi vil sætte skatterne op, hvis ikke vi vil øge statsgælden, jamen så er der ikke anden udvej end at finde dem på andre områder.

Hermed sluttede forhandlingen, og lovforslaget overgik derefter til anden behandling.

Afstemning

Fjerde næstformand (Margrete Auken):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Socialudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

10) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 4:

Forslag til folketingsbeslutning om udbetaling af fulde dagpenge ved børnepasningsorlov på grund af manglende pasningstilbud.

Af Jette Gottlieb (EL) og Frank Aaen (EL).
(Fremsat 12/10 99).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Socialministeren (Karen Jespersen):

Det er faktisk fjerde gang, vi behandler forslaget her, så jeg skal prøve at gøre det kort.

Det drejer sig om, at hvis der stadig væk er kommuner, hvor man ikke kan få passet sit barn, hvor der ikke er pasningsgaranti, så foreslår Enhedslisten, at man skal have højeste dagpengesats, altså fuld dagpengedækning.

Det kan regeringen ikke støtte. Det er en dårlig sammenblanding af spørgsmålet om at kunne få passet sit barn og så bruge orlovsordningerne på en måde, som det ikke var tiltænkt. Regeringen vil hellere gøre det, at vi sætter fuld kraft på at sikre pasningsgarantien, og det lovforslag, vi tidligere behandlede her i salen, har jo netop det formål.

Men jeg kan lige minde om, at der var en særlig gruppe, nemlig enlige på kontanthjælp, der kunne komme i klemme, hvis de ikke kunne få passet deres barn, og der gik vi jo ind med et tidligere forslag og sikrede, at de faktisk fik fuld dagpengedækning, så det problem findes ikke længere.

René Skau Björnsson (S):

Som socialministeren sagde, er det nu fjerde gang, Enhedslisten foreslår, at kommuner, der ikke overholder regeringens målsætning om pladsgaranti til daginstitutioner, er forpligtet til at supplere børnepasningsorlovsydelsen op til maksimum dagpengesats til de forældre, hvis barn ikke har fået et dagpasningstilbud.

Som ved den forrige behandling af forslaget vil jeg gerne påpege, at jeg har stor sympati for forslagets sigte, nemlig at gøre vilkårene for børnefamilierne bedre. Det er noget, der ligger Socialdemokratiet meget på sinde, og det er en del af regeringens målsætning.

Men som de tre andre gange kan Socialdemokratiet ikke støtte forslaget. Det er forkert at blande forældres ret til at tage orlov og kommunernes pligt til at fremskaffe pasningstilbud sammen. Hvis man blander de to ting, ender børnepasningsorloven med at blive et refugium for kommunernes manglende indsats på børneinstitutionsområdet.

Børnepasningsorloven er lavet til forældre, der ønsker at få mere tid sammen med deres børn. Den skal ikke bruges som midlertidig holdeplads for de forældre, der ikke kan få deres børn passet. Det er et forkert signal at sende, og det er en meget kortsigtet løsning.